

# SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhelyi városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.  
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyenlő részletekben: Készletek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

## A helyzet.

Az obstrukció szónokai kezdenek kimerülni, még néhány szónok fog beszélni, aztán vége lesz hirtelen az egész parlamenti hadjáratnak. Könnyű belátni, hogy ki marad a győztes. Az obstrukció ellenzék még tisztességes visszavonulásról sem gondoskodott. Megszűnik az obstrukció, mert nem bírják a beszédet. A fizikai erő merült ki. Nincs torok többé, amely megbírná a sok unalmas szövegszaporítást. Az ellenzék meghátrál, mielőtt bármily csekély jelentőségű sikert kivívt volna, mielőtt tisztességes és elfogadható okot talált volna a küzdelemmel való felhagyásra. De nem is találhatott. Annyiban talán mégis célszerű az ellenzék szempontjából is felhagyni az obstrukcióval, hogy most még talán le lehetne tagadni az obstrukció szándékát és amaz ismeretes „tüzetes vitával” lehetne mentegetni, bár ez is igen átlátszó ürügy, amennyiben nem volt vala tárgya soha a tüzetes vitának. A napirend kérdése, csupán a tárgy kitűzése nem érdemli meg a sok beszédet.

Valljuk be őszintén, hogy ez a Bánffy báró miniszterelnök egyszerűen keresztülhuzta az ellenzék számításait. Rájuk döntötte a Hentzi-szobrot. Ez ügy ugyan igen jelentéktelen azon hazafias vívmányok sorában, amelyek Bánffy nevéhez fűződ-

nek. De elég arra, hogy felujtsa a többiek emlékeit és ne engedje felejtetni azt, hogy a magyarság, a magyar nemzet érdekeit az osztrákkal szemben Bánffy bárótól féltetni egyszerűen esztelenység. Hisz a legkényesebb kérdések, a „noli me tangere” kérdések egész sora nyert elintézését Bánffy alatt, amelyekhez talán felesleges óvatosságból az előző miniszterek nyulni sem mertek. Hisz itt van az 1848-ik év eseményeinek emlékezete és annak megülése egyfelől és a császár-jubileum a másik felől. Ezen két ellentétes reminiscencia tapintatos kezelése valóban nagy leleménységet kíván.

Hisz Szapáry Gyula gróf bukására elegendő volt egy szobor-leleplezés, midőn az ellentétes érzelmek élükre állítottak. A honvéd-szobor és Hentzi-szobor; e két ellentét megoldhatatlan problema maradt Szapáry előtt, aki elkövette azt a nagy hibát, hogy a hadsereget belevitte a csávába. Alkalmat adott arra, hogy a hadsereg a magyar nemzeti érzelmek ellentétese, tagadása, sőt mi több, meggyalázása gyanánt tűnjék fel, ami pedig nem is igaz. Csak politizálni nem szabad a hadseregnek. A Hentzi-szobor tehát kifogott Szapáryn.

Egy Habsburgi király szobrot emel Boeskaynak, Bethlennek, kik ezen ural-

kodó család ellen fogtak fegyvert. Ennyire megváltoztatja az idő az érzelmeket, a felfogást. A Hentzi-szobor is megérett arra, hogy eltávolítsák, a nélkül, hogy az akármely irányban fájdalmas érzést keltené, visszatetszést szülne. Ez már olyan történelmi emlék lett, a melylyel már nem lehet ártani senkinek. Az egész dologban épen az a lelkesítő, hogy ő felsége óhajtatására viszik el a Hentzi-szobrot, hogy helyet adjon a királyné szobrának.

Azt mondja az ellenzék: Bánffynak ebben is szerencséje volt és pusztán vak-esetnek tartja az egész ügyet, hogy az épen ma jutott dülőre és óva int, hogy abból politikai tőkét kovácsolni nem szabad. Annyi igaz, hogy ha Bánffynak csakugyan része van a Hentzi-szobor eltávolításában, úgy arra most, tisztán abból az okból, hogy az ellenzék obstrukcióját megtörje, szüksége egyáltalán nem volt. Bánffy tisztában volt a helyzettel. Az ellenzék állítólag azért folytatta az obstrukciót, mivel Bánffy nem akart tüzetesen nyilatkozni a kiegyezés és a kvótakérdésben. A miniszterelnök igenis elmondta azt, előadta azt, a mit tennie szabad volt. De tovább nem mehetett, a meddig a dolgok újabb fejlődést nem vesznek. Már most így gondolkodhatott Bánffy: Nem mondhatok többet, ezt nekem nem hiszi el az ellenzék, hát csak folytassa a

## TÁRGZA.

### Képek a berlini akváriumból.

Irta: Dr. Lendl Adolf.

(Folytatása és vége.)

Többnyire más állatok husából élnek az akvárium lakói; kevés közöttük a növényevő: legfeljebb néhány csigát lehetne mint ilyet megemlíteni. Ezek e háznélküli, de igen szép színes, nagy fajok többnyire. A tenger legsajátosabb alakjai közé tartoznak azok az ugynevezett polipok, a melyek rémalakjait Jules Verne regényeiből ismerjük. Óriás állatok mondja ő ezeket, borzasztó karjaikkal körül fogják a hajókat és a mélységbe huzzák azokat emberestől-mindenestől; sőt még iszonyubbait is mesélnek róluk a képzelődő utazók. Az akváriumban látható polipokról ilyet nem hihetünk, mert ezek sokkal kisebbek és többnyire érzékeny és szenvedő állatok, a melyek sokáig nem is tarthatók el a fogságban. Igaz, fognak néha igen nagy példányokat is a tengerből, de még azok sem veszedelmesek, csak a régiék meséi teszik azzá. Az akvárium viztartóiba pedig rendszeren csak arasznyi példányok kerülnek; ezek is elég gondot okoznak, mert igen érzékenyek; ha nyáron például kissé felmelegedik a víz hőmérséklete, akkor mindjárt elbágyadnak és ha nem javítják folytonosan a vizüket azáltal, hogy friss levegővel telítik, a mit levegő

belepréselésével érnek el, akkor csakhamar el is halnak ezek az érdekes állatok. Testük puha, zacskóalakú, kinyúló nagy fejjel, a melyen a nagy szemek ülnek és ezek fölött a fej körül vannak azok a nagy és hosszú karok, melyeken a szívóókák sorait láthatjuk. A karok között van a szájnílás. A karok folytonosan mozognak, mindenfelé nyulnak, bekunkorodnak s majd kiegyenesednek, meg fognak mindent, a mit elérnek és szívóókáikkal odatapadnak a tárgyak felületéhez. Ha jól érzik magukat, akkor többnyire szép színűek; kékes, lila, vagy világos piros színben mutatkoznak ilyenkor; ha betegek, akkor elfakulnak, de ha ingereljük őket akkor hirtelen elfut rajtuk a sötétbarna vagy vörös szín és fehér, élénken kirívó pettyek mutatkoznak rajtuk. E szerint színeik változnak folytonosan, az állat állapota szerint. Legismertebbek ezek közül a fumei öblben is gyakori tintahal (Sepia officinalis), a nyolezkaru polip (Octopus vulgaris) és lóligo (Eledone vulgaris).

Körutunk még tovább vezet s egymásután megismerünk még számos, a tengerfenékről hozott állatot és sok érdekes életjelenetet lehetünk tanulni. Sokat láttunk már az eddig előttünk ismeretlen világból s minden újabb viztartó, melyhez érünk, újból kelti fel érdeklődésünket. Egy meduza például, különösen ha nagyobb fajta, egymagában véve is elég szöcske ahhoz, hogy a nézőt fogva tartsa hosszabb ideig. Üvegszerűen átlátszó, ernyőalakú teste, ritmikus összehúzódása, színes szervei a belsőjében, lelógó sallangos bambói oly sajátosságok, hogy szívesen szemléljük sokáig.

Lépésről-lépésre haladva, lassankint végére jutottunk az akváriumnak. Tekintetünk még az utolsó viztartókon függ, még nem válhatunk el tőlük. Végig vonulnak még egyszer előttünk a látott képek és lelki gyönyörűséggel emlékezünk vissza mindegyikre. Körültekintünk és észreveszszük, hogy a nagy sziklabarlang legálján vagyunk; köröskörül ismét feltámadnak azok a fülhomályba rejtőző alakok, a sziklafalak és oszlopok, úgy érezzük, mint ha a tenger alatt, mélyen lent volnánk s meghatottan, mint a templomból, távoznánk a kultúra és tudomány e csarnokából. Gondolataink még visszatérnek, végig futják még későbbben is ezt a körutat, a melyet ime a tenger fenekén befejeztünk és sokáig érezzük azt a nagy hatást, melyet ránk gyakoroltak a látottak.

Megerősödött bennünk az a meggyőződés, hogy egy ilyen tudományos látványosság nagy kulturális feladatot teljesít, mert eltekintve gyönyörködtető és oktató hatásától, a látogatók ezreit a természettudományok barátaivá neveli s kivált a serdülő ifjúság tudásvágyának fejlesztésére van rendkívül előnyös hatással. Ép ez okból egyrészt, de az általános művelődés terjesztése szempontjából is, szinte megfoghatatlan előttünk, hogy a mi szép és hatalmas fejlődésnek induló székesfővárosunk, kulturális életünk egyedüli központja, még mindig nélkülözni kénytelen egy nagyobb szabású akvárium, a lelket, szellemet egyaránt gyönyörködtető életű, szépséges világot!



hajszát addig, a meddig nyilatkozhatom arra a kérdésre, hogy mi lesz? E miatt ugyan hiába hozakodott volna elő a Hentzi-szoborral. Sokkal célszerűbb lett volna bevárni az ellenzék végkimerülését, a mely nemsokára csakugyan be is következik. A passzivitásnál egyebet a miniszterelnök nem tehetett.

De igeris terni fog és pedig nem messze van az idő, midőn ezt alkalmazásba veszi és ekkor tüzetesen ki fogja fejteni az egész kiegyezési kérdést, annak eredetétől fogva az összes fázisokon keresztül a legujabb fejleményekig. Meg fogja magyarázni nem hallgatásának, mert ezt csak az ellenzék fogja rá, hanem annak, hogy tulajdonképpen miért nem nyilatkozott bővebben, összes okait. Ezzel a felvilágosítással legfeljebb csak néhány napig várakozik a miniszterelnök, mivel ezen rövid idő alatt be fog következni az eset, midőn neki nyilatkozni kell. A mint a jelekből előre látható, ez a nyilatkozat szenzációsabb lesz, mint a Hentzi-szobor ügye. Ez a nyilatkozat le fogja fegyverezni az obstruáló ellenzéket, ha addig le nem szerel. Ebben a nyilatkozatban Bánffy Dezső báró erős egyénisége lesz kifejezve. Az ischli és bécsi végzések nyilvánosságra kerülnek. Az ellenzék meggyőződik arról, hogy mily igazságtalanul és jogtalanul használta ki, jobban mondva, mily disztelenül élt vissza a parlamentárizmus üres formáival. Meggyőződik arról az erős lelki erőről, melyet Bánffy Dezső báró tanusított azzal, hogy hallgatni tudott akkor, midőn nyilatkozni nem volt szabad. A határidő közeledik, midőn az Ausztriával való gazdasági közösség tovább fentartható nem lesz, hanem önálló rendelkezés terére fogunk lépni.

Mi úgy sejtjük, hogy a magyar kormány rég tisztában volt a felől, hogy mitévő legyen, ha ez az eshetőség csakugyan bekövetkezik. A meglepetett bizonyára nem a miniszterelnök, hanem maga az ellenzék lesz. Mi tudunk várni!

R.

## A királyné szobra.

Az Erzsébet királyné emlékének beczikkelyezéséről szóló törvény végrehajtása érdekében alakított országos bizottság november 2-án tartotta első, alakuló ülését, melyen a létesítendő emlékmű helyére nézve is döntött. A közmunkatanács, az arisztokraczia, a fővárosi polgárság és nem utolsósorban a képzőművészek is méltó helyeket jelöltek ki és semmi áldozat sem tetszett túlnagynak, hogy a felső asszonyhoz méltó helyet teremtsenek, hogy a nemzet zárandokolhasson és a fenkölt lelkű szentvédőnek kegyelettel adózhasson.

A javaslatba hozott sok hely közül egy sem volt oly megfelelő, mint az, melyet a király jelölt ki. A bizottság ülésének végén előterjesztette báró Bánffy miniszterelnök Ő Felségének azt az óhaját, hogy Erzsébet királyné szobra a budavári Szent Györgytérre állíttassék fel, hol most a Hentzi-szobor áll. A miniszterelnök előterjesztése után az országos bizottság tanácskozása csakhamar véget ért és a tagok nagy lelkesedéssel és a király viharos élettelisével határoztak a felső ur óhaja értelmében, mely határozattal a helykérdés közmegnyugvásra megoldatott; megoldatott egy királyi szív sugallata, Ferencz József király magasztos gondolata által.

Azon a helyen, hol eddig a magyar csak lehajtott fejjel ment el, a magyar nemzet bucsujáró helye fog emelkedni; a Magyarországra nézve történelmileg oly szomorú helyet ezentúl a legnemesebb magyar királyné nemes alakja fogja díszíteni,

a ki még halálában is áldásosan működik király és nemzet jó egyetértése érdekében és még halálában is szent borzongással megreszkedtetni a magyarnak szívét. Erzsébet királyné élete áldásává lett az ő kedves és hű magyar nemzetének és ime a felső asszonynak még halála is az engesztelés érzelmeinek áldásos nyilvánítását jelenti.

Az uralkodói nagy tettek egész sorára a koronát tette fel legujabb elhatározásával a király. A magyar nemzet iránt érzett szeretetének és hajlandóságának számtalan bizonyítéka után most ismét maga jött a király, hogy Magyarország nemzeti kiválmait győzelemhez segítse. A magyar udvarnagyi kinevezése után következett a tíz magyar történelmi nagyság emléksobrának ajándékozása, ezután a magyar tannyelvű katonai nevelő- és képzőintézetek alapítása, ma meg a Hentzi-szobor eltávolítása, a mi senkit sem sért s Magyarországnak nagy örömet szerez.

Boldog az a fejedelem, a ki a hitvese elvesztésén érzett fájdalomtól ketté hasított szívében erőteljesen arra, hogy milliókat boldogítsa s megörvendeztesse és boldog az a nemzet, melynek a sors ily nemesen érkező királyt adott. De boldogoknak kell neveznünk a király tanácsosait is, a kik neki a nemes és korszakos cselekvés körül tanácsot adtak, mert milliók boldogságának emléke az ő tanácsukhoz fűződik és a becsületesen teljesített kötelességek tudatában lelki legnagyobb megnyugvásukat.

Távol van tőlünk, hogy ez alkalmából politikai tökéletet követeljünk és a királyi elhatározásnak a politikai helyzetre való hatását tárgyaljuk. De önkénytelenül is előrenyomul az érzélem, hogy ez esetben nem az ellenzék obstrukciójának szóló felvetésről, hanem Ő Felsége spontán elhatározásáról van szó, mely elhatározásnak minden magyar emberben fel kell ébresztenie azt a meggyőződést, hogy az ország ügyei a képzelhető legjobb kezekben vannak és hogy a nemzet jogosan átengedheti magát a korona és tanácsosai vezetésének, korlátlan bizalommal.

Ezer és ezer szívből hangzik ma fel az éghez az örvendő kiáltás és a mélyen érzett kívánság: Isten éltesse a királyt!

## A székely keresk. és iparkamara évkönyve.

(Folytatás.)

Rozs nem képezi vidékünkön nagyobb forgalom tárgyát, mivel termelőink annak nagyobb mennyiségekben való előállításával évek óta felhagytak. A fogyasztás e czikkben alig számot tevő s legnagyobb részt katonai élelmezésre használtatik. A szükséglet nagy része Romániából hozott áruval fedezettett, s míg az ősszel még 17 koronát fizettek rozsról, az év végén 15—15 kor. 40 fillérre csökkent mm.-ként.

Az árpa is igen silány termést adott ez évben, ugyancsak a zab. Kivételre nem kerülhetett semmi, sőt inkább behozatalra lett még fogyasztásunk — kivált tavaszi vetőmag tekintetében — utalva. Árpát minőség szerint 12 koronától 16-ig, zabot 12 koronától 14-ig fizettek mm.-ként.

Tengeri termésünk sem volt kielégítő. A tárgyalat év elején még nagyobb készletekkel rendelkezünk. Szeszyáraink a magyar földről aránylag olcsóbb árakban szerzik be szükségleteiket, úgy, hogy helyben és a vidéken a tengeriára nem emelkedhetett s állandóan 7—8 korona körül maradt. A nyári hónapokban azonban, tekintettel a már látható rossz gabonatermésre jelentékenyen emelkedni kezdett, úgy, hogy az őszi hónapokban már 12 koronával fizették, csakhamar azonban 9 kor. 60 fill.—10 koronára csökkent, mert Oláhországból Predealon át oly jelentékeny mennyiségben s oly kitűnő minőségben ömölött be, hogy a fogyasztás teljesen romániai tengerivel látta el magát.

Hüvelyesekben alig volt egy néhány waggon forgalmunk. Termésünk fehér babban igen silány volt s külföldi rendes vetőink olcsó romániai s amerikai babbal látták el magukat.

Heremagvakban (vörös here) jelentékenyebb forgalmunk volt. Marosvásárhely képezi már néhány év óta az erdélyi heremagkereskedés központját s megbízható, kitűnően tisztított árujával már hírnévre tett szert a külföldön.

A termés mennyisége és minősége kielégítő volt s mintegy 100 waggon forgalmunk lehetett 60—80 korona közötti árakban. Kivételünk főként Németországba irányult, hol az erdélyi magot nagyon megkedvelték.

Az utóbbi időben oly híreket hallottunk, mintha egyes magyarországi kereskedők az olcsó, de selejtes amerikai heremagot hoztatták volna vetési czélra. Ha ez tény, úgy az ezen vetésből nyerendő magtermés, kitűnő hírnévre örvendő erdélyi magvakat is könnyen diskreditálhatná a külföld előtt s kivélti forgalmunkat érzékenyen károsítaná.

Ohajtandó lenne tehát az amerikai here behozatalát lehetetlenné tenni, vagy erősen megnehezíteni, s a termelőket kizárólag a magvizsgáló állomás által ólomzárolt heremag elvetésére inteni.

Igen megnehezíti kereskedőink helyzetét egy magvizsgáló állomás hiánya Marosvásárhelyt. A kolozsvári állomást nagyrészt e város kereskedői foglalkoztatják. Ohajtandó lenne tehát — miként az érdekelt kereskedők annak gyakran kifejezést adnak — legalább egy arankamentességet vizsgáló állomás létesítése Marosvásárhelyt.

Ha a mezei termények vasuti forgalmát tekintjük, ez is élelően illusztrálja a kedvezőtlen termési és kereskedelmi viszonyokat. Buzából és rozsból csak felényi volt az elszállítás a tárgyalat évben, mint a megelőzőben; buzából kevesebb is érkezett 166 waggonnal, amíg rozsból 10 waggonnal több hozott a kamara területére, mint annak előtte.

Árpából is jóval kevesebb volt a forgalom, ellenben a zab az elszállításnál nagyobb quantummal szerepel.

A kedvezőtlen termelési viszonyokat legjobban jellemzi az, hogy tengeriből, ami a székelyföldön élelmi czikket képez, 110 waggonnal szállítottatott kevesebb el, azonban 714 waggonnal több érkezett, mint az előző évben.

Burgonyából a forgalom emelkedett; amíg a többi terményeknél, csekély kivétellel, a forgalomban jelentékeny csökkenés észlelhető.

(Folyt. köv.)

## Elnöki megnyitó.

Tartotta: tiszt. Székely Jánosné a nőegylet 23-iki közgyűlésén.

Tisztelt Közgyűlés!

Ujra eltelt egy esztendő a földi életre adatott időből és mi ismét összegyűltünk, hogy ezalatt végzett munkálkodásunkról magunknak számot adjunk. Oh, de mielőtt ezt tehetnők, szomorú perezek várnak reánk. A kegyelet és gyász érzelmeinek kell áldoznunk összejövetelünk első perceit, első gondolatainkat.

Tisztelt Közgyűlés! Koronás királyunkat és az ő felső szeretett személyével együtt minket, az egész magyar nemzetet Isten beláthatatlan végzése a legnagyobb csapással látogatott meg. Legigazabb jötevőnk, védőnk, a királyt és nemzetet oly nemes törekvéssel kibékítő angyalt, hazánk legujabb fölvirágzásának egyik megteremtőjét, a költői lelkületű királyasszonyt, a mélyen érkező feleséget, az örök gyászba borult mátyrkoszorus anyát, — Erzsébet királynénkat elvesztettük.

Nem lehet szavakba foglalni a megdöbbenés a rémület és bánat azon érzéseit, melyekkel ez a hirtelen jött veszteség szívünket eltöltötte. Nem tudjuk ma még felfogni sem, kitől fosztott meg az emberi megtévelyedés vak és durva eszköze. Könyektől elhomályosult szemünk nem láthatja tisztán az ő nagyságát, mit csak a történelem fog majd érdeme szerint méltányolni. Mi csak érezzük a gyászt, az őrült, mit maga után hagyott, a védtelenséget, mely szép lelkének eltávozásával annyiszor mellőzött és elárvult hazánkra sulyosodik. Mi csak sirni, szomorogni tudunk és imádkozni, hogy a mi védőangyalunk bánatos mátyr lelke megtalálja odafenn az égből az örök boldogságot, élvezhesse az életnek koronáját.

Fájdalommal folytatam tovább szavaimat, tisztelt Közgyűlés, mert a lefolyt esztendő ezen, az egész országot bánatba merítő nagy csapás mellett egyetünk kisebb körében is megkövetelte többszörösen a gyász adóját. Egyik legelső, legbuzgóbb pártfogónk, a fenkölt lelkű hölgy, szerető, gyöngéd érzésű családtag, az igaz keresztény erényeivel ékeskedő jótékony emberbarát Szentkereszt Iréne bá-



rónó mult év december havában itt hagyta a földi élet rögs útjait és az üdv honába költözött. Korai elvesztése mély bánattal sújtotta a város és vidék legjobb pártfogóját, jótékony intézeteink megalapítóját és egyetünk érdemes tagját Br. Szentkereszty Stephanie urhölgyet. Fájdalma a mi fájdalomunk is, és imájával a mi imádságunk is egyesül, hogy a korán elszállott nemes lélek találja fel a jobb házában örök nyugalomát, boldogságát!

De az elmondottakkal még nem teljes a bennünket ért csapások sora és im, gyászbeszéd lesz mai megnyitó szavaimból, tisztelt Közgyűlés!

Még két buzgó, kedves tagot szólított magához sorainkból az Egek Ura. És midőn elvesztésük miatt szomorúságunkban kegyelettel emlékeznünk meg róluk, kik egyetünk támogatói valának, a részvét könyve is felfakad szemünkben, mert kétszeres kötelesség fűzte őket körünkhöz.

Egyik kedves halottunk Farkas Miklósné szül. Szöcs Róza urnő, fáradhatatlan munkássága, lelkes jegyzőnknek kedves neje, ki férjének buzgóságban is méltó társa, egyetünknek kitűnő hasznos tagja, igaz jóakarója volt. Legyen emléke áldott, nyugalma esendes! A másik csapás nagyrabecsült titkárunkat érte, midőn szeretett felesége és négy kicsiny anyátlanul maradt gyermekének második édesanyja, a szeretetben gazdag, önfeláldozó nő Dr. Balog Vendelné szül. Wértán Mariska urasszony rövid családi boldogság után megszünt élni. Szerető szíve, vallásos önmegadása nyerje meg az egekben méltó jutalmát.

Ime, Tisztelt Közgyűlés, csapásokkal teljes, gyásztól sötét egyetünk elmúlt esztendejének története! Emeljük szívünket a Mindenhatóhoz, kérjük vigasztaló áldását a bánatosak, gyászolók lelkére. Könyörögnünk megtartó kegyelmeért, hogy a jövő évben kiméljen meg bennünket hasonló csapásoktól. Ezt kívánom én tiszta szívemből egyetünk minden egyes tagjának.

És midőn jelen és jövő munkálkodásunkra Istentől a siker és előmenetel áldását esdem, becses figyelmüket és támogatásukat kérve mai tanácskozásunkhoz, a kézdivásárhelyi Jótékony Nőegylet 1898. évi rendes közgyűlését megnyitóm.

## Fillérestélyek.

A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet idei első fillérestélyét f. hó 5-én tartotta meg a tanácsház dísztermében. A kedélyes estély műsorral volt összekötve, melyet Herepei Iván ügyvédjelölt ur nyitott meg igen csinosan és nagy gondnal kidolgozott felolvasásával, fejtegetvén a párbaj szükségességét, s annak a törvények határain kívül eső alkalmazására vonatkozó helyes és helytelen alkalmazását. Szép előadását nagy figyelemmel hallgatta végig a közönség és tapsokkal tüntette ki.

Utána Hinleder Jenő ügyvédjelölt ur szavalt a „Keresem az Istent“ című Ábrányi Emil gyönyörű költeményét. A költői érzéssel előadott kitűnő szavaltáért teljes elismeréssel adóztunk az ügyvédjelölt urnak; s méltán kiérdemelte a feléje zuduló tapsokban kifejezett tetszésnyilvánítást.

Ilyenmü nyilvános szereplésben mindkét ügyvédjelölt ur nálunk még ismeretlen levén, csak örömmünkre válhatik, hogy körünkbe e téren is belépnek s kitűnő tehetségükkel és magas szellemü gondolkodásukkal a közművelődés fejlesztésében városunk javára működnek s a jótékony célú dícsőséges utján előre haladni segítik. Összinté köszönet érte mindkettőjüknek.

Következett Tóth Teréz kisasszony igen precíz és szép zongora játéka, melyet hogy nagy érdeklődéssel hallgattunk végig, bizonyítja a sok taps és „ujra“, meg „hogy volt“ tetszésnyilvánítás.

Végül Molnár Endre ur vig kedélyű monológjában gyönyörködtünk, ki a vig kedély szabad folyásával a közönséget mindvégig nevetésben tartotta, s tiszta és nyugodt előadásáért összinté elismerést vivott ki.

Szóval erkölcsi sikere a fillérestélynek is oly fényes volt, mint azt a nőegylet estélyein már sokszor tapasztaltuk. Sajnos azonban, hogy anyagi sikerrel nem nagyon dicsekedhetünk. Ez a baj pedig nem a nőegylet mulasztásának tulajdonítható, mert az minden lehetőséget elkövetett, hogy a nemes céljának megfelelően: városi szegényeinket a fillérestélyek jövedelméből minél nagyobb segélyben részesíthesse.

E baj oly nagy városunkban, hogy 100 egyelet sem képes kigógyítani, mindaddig, míg hölgyeink — tisztelet a kivételeknek — fillérestélyi házi ruha helyett rendszerint élte bála készülve mennek a fillérestélyekre. Ezen külső jel épen úgy, mint a vagyoni állás idézi elő társadalmunkban a különböző kastokat, s míg ezek meglesznek, addig sem a közművelődés nem fejlődhetik, sem társadalmi egyetértést, egyenlőséget vagy barátságos viszonyt megtestesíteni nem lehet. Ezek nélkül pedig fényes anyagi sikereket nem várhatunk.

Azonban remélni szabad. Reméljük tehát, hogy a jövő estélyt nem tekintő közönségünk fényes bálnak; reméljük, hogy a nyomorban szülő szegényektől senki sem fogja e csekély 30 krt sajnálni s igyekezni fog, hogy midőn önönmagának egy jó mulatságot szerez, ugyanakkor felebaráti kötelességét teljesíti.

Továbbá reméljük, hogy hivatalnok és iparos, kereskedő és földbirtokos egyenlő mennyiségben fogja felkeresni a jótékony nőegylet fillérestélyeit.

Végül reméljük, hogy ilyen körülmények között a fillérestélyek úgy erkölcsileg, mint anyagiilag fényes eredményeket fognak felmutatni.

J. . . . . i.

Rendkívül szépen sikerült fillérestélyt rendezett a „Kézdivásárhelyi Önképző és Műkedvelő Egyesület“ f. hó 6-án vasárnap este a városház dísztermében.

A rendezőség ügyes műsort állított össze, úgy, hogy annak minden száma valódi művelőzetet nyújtott.

Lakatos Kálmán ur remek szavalata volt a műsor első száma, mit ifj. Czimbalmos Ferencz ur egészséges humoru felolvasása követett, Vas Ferenczné urasszony kedves énekét meg is újráták, Medgyaszai Anna k. a. (Sándorai) szívből jövő szavalata pedig valóban megérdemelte a közönség osztatlan elismerését és végül az a monolog, melyet Moinár Endre ur valódi művészettel adott elő, méltó befejezést volt a szépen összeállított műsornak.

A 30 kros belépő díjakból mint értesülünk — 70 és egy néhány frt gyűlt be s ez a siker legszébb bizonyítéka. A műsort táncz követte, mi aztán virágos jó kedvvel a késő reggeli órákig tartott. — Sok ilyen szép sikert kívánunk e derék ifju egyesületnek.

## Irodalom.

Városunk rendőrkapitánya a karácsonyi könyvpiacon egy közigazgatási kézi könyvet szándékozik kiadni. Hogy miről szól az, az alábbi Előfizetési felhívásból olvasható:

### Előfizetési felhívás.

— Utmutató a \$\$\$-ok tömkelegében. — A karácsonyi könyvpiacon egy, a közigazgatási hatóságok ügykörébe tartozó kézi könyvet fogok közrebocsátani, a mely meggyőződéseim szerint hiánypótló leendő.

Hogy mit fog felölelni, magában foglalni, azt a következőkben mondom el:

Először is az 1876. évi XIII. t.-ezikk (cselédügy) minden fejezetét, a fejezetek címét és minden közbeeső intézkedések címét, megjelölve, hogy mi, melyik §-tól meddig tart.

Másodszor az 1878. évi V. t.-ezikk (büntettek és vétségek) minden fejezetét, minden fejezetének címét, kitüntetve, hogy melyik fejezet melyik §-tól meddig terjed (a. b. c. rendben.)

Harmadszor az 1879. évi XL. t.-ezikk (kihágások) minden fejezetét, minden fejezetének címét és minden egyes §-nak a rövid kivonatát, (pl. a mely §. áll 30-35 sorból, annak 2-3 sorban lesz kivonva a rövid értelme, a melynek alapján azonnal reá nyithat bárki a máskülönbben órákig elkereshető §-ra.)

Negyedszer az 1888. évi VII. t.-ezikk (állategészségügy) minden fejezetét, minden fejezetének címét és minden közbeeső intézkedések címét, megjelölve, hogy melyik §-tól meddig tart. A büntetések meghatározását egész terjedelemben.

Ötödször az 1894. év XII. t.-ezikk (mezőrendőri kih.) minden fejezetét, minden fejezetének címét, megjelölve, hogy melyik §-tól meddig tart.

És végül az 1890-ik évtől 1898-ik évig, minden törvénykönyv minden egyes törvényezikre, úgy a hatályban levők, mint a batályon kívül helyezett.

A mennyiben ezek után minden további ajánlat valószínűleg fölösleges, csupán még az előfizetési árt leszek bátor közölni.

Egy példány ára finom velin papírra nyomva előfizetőknek 60 kr, postaköltséggel 70 kr, bolti ára 1 frt lesz.

Mihez tartás végett, tisztelettel kérem az érdekelteket, hogy folyó évi november hó 25-ig úgy a gyűjtő-íveket, mint az előfizetéseket beküldeni kegyeskedjenek.

Gyűjtőknek 10 előfizető után 1 tiszteletpéldány jár.

Cím: Kézdi-Vásárhely. városháza. Rendőrkapitányi hivatal.

Kézdi-Vásárhely, 1898. okt. 20-án.

Köpeczi Bocz József,  
városi rendőrkapitány.

## Ujdonságok.

— **Életmentés.** F. hó 7-én béléfalvi Kis Julis kézdi-vásárhelyi 12 éves cseléd és Janesó Julianna 13 éves leányka földet ástak az uj állami iskola kertjében s a leszakadó föld mind a kettőt oda nyomta. Szerencsére arra felé járt a város szekere Ferencz Lajos rendőrrel, ki a beszakadó föld zajára figyelmessé tértetvén, a szekéren levő kocsisal együtt nyomban hozzálátott a mentéshez. Rövid idő alatt sikerült az egyik gyermeket elalélva, de még élve kihuzni a föld alól. A gyermek magához térve előadta, hogy még egy másik leányka is van a föld alatt. A rendőr az időközben összegyűlt emberekkel ismét kaparni kezdte a földet s sikerült a másik gyermeket is megmenteni s daczára annak, hogy több mint 20 perczig volt a föld alatt, ez sem halt meg. Most már mind a két leányka jól érzi magát, a rendőr és városi kocsis pedig az erélyes életmentést megjutalmazásra fel fognak terjesztetni.

— **A piacon vásárván szedhetősége** néve a felsőbb hatóságok közelebb azon rendeletet intézték a városhoz, hogy a városra bejövő szekerek után, melyek tüzfát vagy egyéb árukat hoznak magukkal, csakis vásáros napokon szedhető vám. A székeléi élelmességek és fűfűtermészetesen sietett egy kis tökélet kovácsolni ezen intézkedésből, a mennyiben különösen a tüzfát legnagyobb részben nem vásáros napokon szállította be, mi a városnak már a mult évben is körülbelül 3000 frt kárt okozott. Es mikor már a visszaélés tetőpontra hágott, a városi tanács egyéb más eszköz hiányában, kénytelen volt elrendelni, hogy nem vásáros napon tüzfát nem boesát be a város területére és erről a szolgabírókat kiherdeltetés végett értesítette. Mi a városi tanács ezen intézkedését egészen jogosnak tartjuk, mert az utrendőri törvény 81. §-a azt mondja, hogy „a vámszedés jog a városok és községek közeletének használatára fejében gyakorolható, illetve engedélyezhető“ s miután a nem vásáros napokon bejövő szekerek is csak úgy használják a közeletet, mint a többiek, a vámszedés után is jogosan felvehető. Helyes tehát, ha a város a visszaélések ellen ily uton védekezik.

— **Fontos háziasszonyoknak.** Gyakran fordulnak elő mérgezések oly ételek által, melyek az egészségügyit kívánalmaknak meg nem felelő edényekben készülnek. Ilyen szerencsétlenség teljesen ki van zárva a tiszta nickelből készült főzőedények használata által. Ezek össze nem tévesztendőek a nickelezett edényekkel, melyek gyorsan lekopnak, nem egészségesek és értéktelenek; ellenben a tiszta nickel edények, melyek a Krupp Artur berndorfi fémáru gyárában (Budapest, IV. Váci-utca 25.) készülnek, orvosi tekintélyek által elismert legtisztább, legtartósabb és egészségügyileg kipróbált konyhaedények. E hírneves gyári raktárban ezenkívül óriási raktár van állandóan alapca-, china- és tiszta alapca árukból. Árjegyzék kiadásra ingyen és bérmentve.

— **M. kir. osztálysorsjegyek.** A ki osztálysorsjegyeket akar vásárolni, az forduljon közvetlenül a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váltóüzletéhez (Budapest, Dorottya-utca 1). Ez az intézet minden tekintetben legnagyobb biztonságot nyújthat. Miután közvetlenül a huzás előtt (1898. november 17-ikén és 18-ikán) az említett pénztintézet rendszerint tul van terhelve megrendelésekkel, a mennyiben a közönség nagy része ezen előkelő intézettől szerzi be sorsjegyeit, ajánlatos lesz a sorsjegyet nála már most megrendelni, a míg a készlet el nem fogyott.

— **Most az őszi vetés idején nem mulaszt** hatjuk el a közönséget Mauthner Odón világhírű magkereskedésre figyelmeztetni, hol a legolcsóbb áron a legjobb magvak kaphatók. Egyedül az innen beszerzett magok nem esznek.



# Boreladás nagyban.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy Kézdivásárhelyt saját házamnál muszka-magyarádi saját szüretményü boraimat nagyban elárusítom.

Tisztelettel

(176. 2-10.)

**Medgyaszay Máté.**

Sz. 4129-898. tkvi.

## Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Szacsavay Gyula ügyvéd által képviselt Stencsik János végrehajtásának id. Gocsman János végrehajtást szenvedett elleni 1000 frank tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi királyi törvényszék területén levő Bereczk község határán fekvő a bereczki 1937 számú tjkvben foglalt A + 485, 486 hrsz. ingatlan 600 frt 51 kr. 508 hrsz. ingatlan 556 frt 11 kr. 515, 516 hrsz. ingatlan 278 frt 61 kr. és bereczki 199 sz. tjkvben foglalt A + 513, 514 hrsz. ingatlan 199 frt 80 kr. kikialtási árul szolgáló becsértékű ingatlanokra ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi november hó 18-ik napján d. e. 9 órakor, Bereczk község házánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság. Kézdí-Vásárhelyt, 1898. évi szeptember hó 17-én.

Dr. Gulya,

186 1-1

kir. törvényszéki bír.

Sz. 515-1898.

## Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíróság 1898. évi v. 332 számú végzése következtében, Szűcs Bálint javára alcsernátóni Domokos Tamás ellen 200 frt s jár. erejéig 1898 évi szept. hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 980 frtra becsült 200 kalangya zab, 200 kalangya rozs, két jármás ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. bíróság 332 v. 1898. számú végzése folytán 210 frt — kr tőkekövetelés, ennek 1898. évi május 22 napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen — frt — krban bíróság már megállapított költségek erejéig Alcsernátónban a község házána leendő eszközlésére 1898. évi november hó 12-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kézdí-Vásárhely, 1898. évi október hó 21-ik napján.

K. Suci Adam, kii. bir. végrehajtó.

26414 sz. 1898.

## Hirdetmény.

Honvédelmi Miniszter Ur Ó Nagyméltósága folyó évi 70.710 sz. a. leirata következtében a vármegyénél rendszeresített 3-ik fegyveres hajdu állomás pályázatát folyó évi November hó 20-ig hosszabította meg.

Miről netán pályázók ezennel értesítettnek.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1898. október 30.

Gábor Péter, alispán.

(181. 1-1)

# Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként 3 frt.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

— Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár. —

## Önberetváltó készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitűntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment Tartós és pénzintégtakarító.

— Darabonként 3 frt. —

A penge \*\* csilagos aczélból és a többi részei alpacéból vannak. Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

155 14-26

## Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

# 1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

**1.000,000 korona**

A nyeremények részletes beosztása a következő:

| Készpénzben fizetendő | 1 jutalom | 600000 |
|-----------------------|-----------|--------|
| 1 nyer.               | 400000    |        |
| 1 ..                  | 200000    |        |
| 2 ..                  | 100000    |        |
| 1 ..                  | 90000     |        |
| 1 ..                  | 80000     |        |
| 1 ..                  | 70000     |        |
| 2 ..                  | 60000     |        |
| 1 ..                  | 40000     |        |
| 3 ..                  | 30000     |        |
| 1 ..                  | 25000     |        |
| 7 ..                  | 20000     |        |
| ..                    | 15000     |        |
| 31 ..                 | 10000     |        |
| 67 ..                 | 5000      |        |
| 3 ..                  | 3000      |        |
| 432 ..                | 2000      |        |
| 763 ..                | 1000      |        |
| 1238 ..               | 500       |        |
| 90 ..                 | 300       |        |
| 31700 ..              | 200       |        |
| 3900 ..               | 170       |        |
| 4900 ..               | 130       |        |
| 50 ..                 | 100       |        |
| 3900 ..               | 80        |        |
| 2900 ..               | 40        |        |

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

melyek hat osztályban huzatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték nem sokára ismét megkezdődik és

**100,000** újból **50,000** sorsjegyre nyeremény

újból vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog. A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

**egy millió korona.**

Szívesen előbbi megrendelésnél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegy 6.—frt  
" fél " " " " 3.— " " " " " 1.50 " " " " " .75 "

küldjük szét utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelményeket előbb legkésőbb azonban

**6. évi november hó 17-ig**

a huzás napjáig hozzánk beküldeni.

## Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító  
Budapest, V., Váci-körút 4/A.

Rendelőlevél kivágandó.

Török A. és Társa utakra  
Budapest, Váci-körút 4/A.

Kérek részre m. kir. szab. I. osztályú osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeg: utánvételezni kérem postai utalvánnyal küldöm.

(A mely ró. at szükségtelen, törölnöd.)

Pontos cím.